राज्ञोयधर्मः यत्दैवाद्विजादिषुयथाविधिअनुग्रहबुद्ध्यावर्तितव्यमिति ॥ १२ ॥ यद्धर्मलोपाद्राज्ञोऋणंभवतितद्देवताद्यर्चनेननश्यतीत्याह दैवतानीति लोकेचततएवपूज्योभवतीतिसंयोगांतरं ॥ १३ ॥ उत्था
नेनपुरुषकारेणप्रयतेथाः जयाद्यर्थेयतस्व दैवंप्राग्भवीयंकर्मदेवताराधनादिकंवाकेवलंउत्थानंविनानराज्ञांइष्टमर्थंसाधयेत् ॥ १४ ॥ साधारणंरथचक्रवत्समानं तत्रापिपौरुषंपरंश्रेष्ठंदृष्टद्वारत्वात् दैवंतुफल
द्वारानिश्चित्यमुच्यते अकरणदोषात्फलासिद्धौ पलसिद्धौतुदुःखान्मुच्यते ॥ १५॥ विपन्नेइति घटस्वघटयस्व कर्षकवत्सकृद्यत्नवैफल्येपियतस्वैवेत्यर्थः ॥१६॥ नहीति सत्यात्सामंताअपिवशेभवंत्यन्यथा

तदग्रेराजधर्मान्हिमदर्थेत्वंपितामह ॥ प्रब्रूहिभरतश्रेष्ठत्वंहिधर्मभृतांवरः ॥ ८ ॥ आगमश्चपरस्त्वत्तःसर्वेषांनःपरंतप ॥ भवंतंहिपरंबुद्धौवासुदेवोभिमन्यते ॥
॥ ९ ॥ भीष्मउवाच नमोधर्मायमहतेनमःकृष्णायवेधसे ॥ ब्राह्मणेभ्योनमस्कृत्यधर्मान्वक्ष्यामिशाश्वतान् ॥ १० ॥ शृणुकार्त्स्न्येनमत्तस्त्वंराजधर्मान्यु
धिष्ठिर ॥ निरुच्यमानान्नियतोयच्चान्यदपिवांछसि ॥ ११ ॥ आदावेवकुरुश्रेष्ठराज्ञारंजनकाम्यया ॥ देवतानांद्विजानांचवर्तितव्यंयथाविधि ॥ १२ ॥ दैवता
न्यर्चयित्वाहिब्राह्मणांश्चकुरूद्वह ॥ आनृण्यंयातिधर्मस्यलोकेनचसमर्च्यते ॥ १३ ॥ उत्थानेनसदापुत्रप्रयतेथायुधिष्ठिर ॥ नह्युत्थानमृतेदैवंराज्ञामर्थंप्रसाध
येत् ॥ १४ ॥ साधारणंद्वयंह्येतद्दैवमुत्थानमेवच ॥ पौरुषंहिपरंमन्येदैवंनिश्चित्यमुच्यते ॥ १५ ॥ विपन्नेचसमारंभेसंतापंमास्मवैकृथाः ॥ घटस्वैवसदात्मानंरा
ज्ञामेषपरोनयः ॥ १६ ॥ नहिसत्यादृतेकिंचिद्राज्ञांवैसिद्धिकारकं ॥ सत्येहिराजानिरतःप्रेत्यचेहचनंदति ॥ १७ ॥ ऋषीणामपिराजेंद्रसत्यमेवपरंधनं ॥ तथारा
ज्ञांपरंसत्यान्नान्यद्विश्वासकारणं ॥ १८ ॥ गुणवान्शीलवान्दांतोमृदुर्धर्म्योजितेंद्रियः ॥ सुदर्शःस्थूललक्ष्यश्चनभ्रश्येतसदाश्रियः ॥ १९ ॥ आर्जवंसर्वकार्येषु
श्रयेथाःकुरुनंदन ॥ पुनर्नयविचारेणत्रयीसंवरणेनच ॥ २० ॥ मृदुर्हिराजासततंलंघ्योभवतिसर्वशः ॥ तीक्ष्णाच्चोद्विजतेलोकस्तस्मादुभयमाश्रय ॥ २१ ॥ अदं
ड्याश्चैवतेपुत्रविप्राश्चददतांवर ॥ भूतमेतत्परंलोकेब्राह्मणोनामपांडव ॥ २२ ॥

विश्वासाभावात्स्वीयाअप्युद्विजंते क्षीणाअपिपरेप्राणपणेनापिजिगीषंतएवेतिश्लोकद्वयार्थः
॥ १७ ॥ १८ ॥ गुणाःशौर्योदार्यगांभीर्यादयस्तद्वान् शीलंसदाचारस्तद्वान् दांतःअचपलः मृदुर्दयावान् धर्म्योधर्मादनपेतः जितेंद्रियःजितचित्तः सुदर्शःप्रसन्नवक्त्रः स्थूललक्ष्यःबहुप्रदः ॥ १९ ॥ आ
र्जवंअवक्रतां नयोनीतिः स्वरंध्रगोपनं पररंध्रान्वेषणस्यस्वेनक्रियमाणस्यपरेभ्योगोपनंमंत्रगोपनंचेत्यादितद्युक्तेनविचारेणऊहापोहेनसाधकबाधकोपन्यासेनक्रियमाणेन त्रयीसंवरणेउक्तविधनीतिरूपेआ
र्जवंयथार्थभाषित्वंचनश्रयेथाः ॥ २० ॥ उभयंमृदुत्वंतीक्ष्णत्वंचसमुचितंआश्रय ॥ २१ ॥ तत्रापितैक्ष्ण्यापवादमाह अदंड्याइति ॥ २२ ॥

Digitized by Google